

Sądowe dochodzenie roszczeń związanych z działaniami sztucznej inteligencji – problem dla sądów czy problem legislacyjny?

Przedmiot analizy

Specjalne regulacje proceduralne związane z odpowiedzialnością cywilną za działania SI:
Czy są potrzebne? Czy są rozważane?

Autor

dr Zbigniew Pinkalski
zbigniew.pinkalski@trapple.pl

Abstrakt

W debacie odnośnie odpowiedzialności za działania SI oraz w pracach legislacyjnych prowadzonych w tym zakresie przez UE mało uwagi poświęcono sądowemu dochodzeniu odpowiedzialności za działania systemów SI. W szczególności analiza rezolucji Parlamentu Europejskiego z 2020 r. i projektu rozporządzenia dot. SI (Artificial Intelligence Act) pozwala na wniosek, że egzekucja odpowiedzialności jest pomijana (albo też uznawana za problem „na przyszłość”). Wydaje się, że takie podejście jest krótkowzroczne i może doprowadzić do nierozwiązywalnych problemów na etapie wdrażania europejskiego ekosystemu prawnego SI.

Zawarte w Rezolucji w sprawie systemu odpowiedzialności cywilnej za sztuczną inteligencję ramy odpowiedzialności oraz zasady transparentności SI przewidziane w AI Act nie niwelują problemu bardzo trudnej sytuacji wyjściowej jednostki (lub prywatnej osoby prawnej), która będzie chciała dochodzić roszczeń z tytułu błędnej, czy też dyskryminującej decyzji podjętej przez system SI (np. dotyczącej zatrudnienia, udzielenia kredytu, błędu medycznego, itp.). Jednostka, kwestionując taką decyzją, co do zasady nie będzie wiedzieć, czy była ona wynikiem błędu algorytmu (błędu w kodzie), wadliwych danych testowych, czy też np. wadliwych danych dotyczących jej samej, które były przetwarzane przez system. Wszystkie te elementy będą zaś na starcie procesu niedostępne dla jednostki jako tajemnice przedsiębiorstwa operatora systemu SI (lub jego dostawcy). **Można więc zakładać, że często jednostka będzie mogła czuć się niczym Józef K. z powieści Kafki.**

Wniosek

Brak regulacji proceduralnych dotyczących dochodzenia odpowiedzialności za działania SI, może osłabić skuteczność systemu odpowiedzialności.

Uzasadnienie

Oceniając problem z polskiej perspektywy i biorąc pod uwagę trudności w rozumieniu i rozstrzygnięciu przez sądy sporów z dziedziny IT, można mieć uzasadnione obawy, czy sądownictwo poradzi sobie z rozstrzygnięciem sporów cywilnych w przypadku uchwalenia AI Act i unijnej regulacji odpowiedzialności za działania SI pozbawionej regulacji proceduralnych (np. w zakresie przeniesienia ciężaru dowodu).